

ความสำเร็จของการรักษาสีสิ่งแวดล้อมชุมชนด้วยการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในพื้นที่
ตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

จรรีรัตน์ อินทรจ่านงค์¹, ธีระวัฒน์ จันทิก²

¹มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช E-mail: chareeratana@gmail.com

²คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail: Thirawat.scb@gmail.com Thirawat@ms.su.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสำเร็จของการรักษาสีสิ่งแวดล้อมชุมชนด้วยการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวนทั้งสิ้น 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการศึกษา พบว่า ความสำเร็จของการรักษาสีสิ่งแวดล้อมชุมชนด้วยการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ เกิดขึ้นมาจากหน่วยงานที่เป็นกลไกหลักในการให้ความช่วยเหลือ และดูแลโครงการเป็นอย่างดีส่งผลให้โครงการบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ยังพบว่าด้านการสื่อสารและการขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างต่อเนื่องนั้นส่งผลความสำเร็จของการรักษาสีสิ่งแวดล้อมชุมชน ที่ทำให้ประชาชนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่การดำรงชีวิตได้อย่างพออยู่พอกิน ตลอดจนมีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำของเกษตรกรในพื้นที่ขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุดอันส่งผลต่อการรักษาสีสิ่งแวดล้อมชุมชนทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ในรูปแบบการบริหารจัดการนั้นพบว่าหน่วยงานได้ใช้แนวคิดการบริหารจัดการ 4 ประการเข้ามาใช้ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การชี้แนะ และการควบคุม มาใช้ในการดำเนินโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จของการรักษาสีสิ่งแวดล้อมชุมชน

คำสำคัญ: สีสิ่งแวดล้อม, ชุมชน, เกษตรทฤษฎีใหม่, เศรษฐกิจพอเพียง

1. ที่มาและความสำคัญ

การพัฒนาประเทศในปัจจุบันเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม เพื่อให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ที่กล่าวถึงวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศในส่วนของการพัฒนาสังคมคุณภาพ โดยยึดหลักความสมดุลความพอดีมุ่งการพัฒนาประเทศให้มีรากฐานที่เข้มแข็งมีการกระจายผลประโยชน์ได้อย่างทั่วถึงรวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสในการพึ่งตนเองและการที่จะรู้ว่าคุณภาพชีวิตที่ดีหรือไม่จำเป็นจะต้องมีการวัดที่เป็นรูปธรรมและสิ่งสำคัญในการวัดคุณภาพชีวิตของประชาชนชนบทก็คือเครื่องชี้วัดที่เรียกว่าความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ.) โดยการจัดเก็บข้อมูลจปฐ. ทุกครัวเรือนทั่วประเทศทุกปี เพื่อการประมวลผลวิเคราะห์คุณภาพคนไทยในภาพรวม และข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานเหล่านี้จะแสดงให้เห็นลักษณะของสังคมไทยที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของเครื่องชี้วัดว่าอย่างน้อยคนไทยควรจะมีคุณภาพชีวิตในเรื่องใดบ้างและควรจะมีระดับความเป็นอยู่ไม่ต่ำกว่าระดับไหนซึ่งทำให้ประชาชนสามารถทราบได้ด้วยตนเองว่าในขณะนี้คุณภาพชีวิตของตนเองครบถ้วนไปถึงหมู่บ้านมีปัญหาที่จะต้องแก้ไขเรื่องใดบ้าง(กระทรวงมหาดไทย, 2548)

นอกจากการพัฒนาคุณภาพชีวิตประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งคือวิธีการที่จะทำให้คนในชุมชนดำรงชีวิตตามหลักการพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อไม่ให้เข้ามาทำลายเอกลักษณ์และวัฒนธรรมชุมชนดังนั้นจึงต้องมีการสร้างให้ชุมชนเกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำรงชีวิตที่พอเพียงซึ่งรัฐบาลมีวิสัยทัศน์ที่เน้นการคืนความเข้มแข็งสู่ท้องถิ่นและคืนอำนาจการตัดสินใจสู่ชุมชนโดยให้สอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการบริหารราชการแผ่นดินพ.ศ. 2544 – 2551 ดังนั้น “เศรษฐกิจพอเพียง” จึงเป็นปรัชญาที่ทำให้เห็นแนวทางการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะด้านของการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2547 : 5-7) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้น้อมเกล้าอัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายวางแผนและทำแผนปฏิบัติการทุกระดับเป็นแนวทางในการพัฒนาทุกมิติอย่างเป็นองค์รวมโดยมี “คน” เป็นศูนย์กลางเพื่อให้เกิด “การพัฒนาอย่างยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” (มูลนิธิชัยพัฒนา.2548) ทั้งนี้การที่ชุมชนจะเข้มแข็งและก้าวไปสู่ความยั่งยืนได้นั้น จะต้องมีการรวมกลุ่มกันอย่างถาวรหรือมีความเป็นรูปธรรม เพื่อให้คนภายในกลุ่มได้ร่วมกันคิดร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อปกป้องและรักษาสีสิ่งแวดล้อมในชุมชนไม่ให้ถูกทำลายไปพร้อมกับเทคโนโลยีที่พัฒนาเพิ่มขึ้นในปัจจุบันโดยการรวมกลุ่มกันอย่างถาวรหรือเป็นรูปธรรมนี้มักจะมีกระบวนการบริหารจัดการเข้ามาใช้ในการดำเนินงานของกลุ่ม(ขจรศักดิ์ วงศ์วิราช, 2552) เช่นมีโครงสร้างของการบริหารงานอย่างชัดเจนมีระเบียบข้อบังคับกติกาของกลุ่มการมีบทบาทหน้าที่ภายในกลุ่มมีการดำเนินการและการบริหารที่มีความโปร่งใส/ตรวจสอบได้มีการขยายจำนวนสมาชิก/การพัฒนาความรู้สมาชิกและที่สำคัญคือมีผู้นำกลุ่ม(จักรีสฐิตธรรม, 2547) จากการศึกษาบริบท

ชุมชนของตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมด้วยวิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร และมีการรวมกลุ่มกันทำอาชีพเสริม ด้วยการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติจากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสำเร็จของการรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนด้วยการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในพื้นที่ตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

2. วัตถุประสงค์และวิธีการทดลอง

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งศึกษาความสำเร็จของการรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนด้วยการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในพื้นที่ตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมซึ่งมีวิธีการศึกษาค้นคว้าดังนี้

2.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ของการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวนทั้งสิ้น 17 คน (ดวงนภา มกรานุรักษ์, 2554) โดยเลือกแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (วรรณิ แกมเกตุ, 2551)

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการพัฒนาแนวสัมภาษณ์ข้อมูลหลัก (Key informant) เพื่อดำเนินการวิจัยในการสัมภาษณ์ โดยแนวสัมภาษณ์ได้สังเคราะห์มาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้เป็นแนวทาง จากนั้นจึงนำแนวสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบ และนำกลับมาแก้ไขจนสมบูรณ์

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้คณะผู้วิจัยดำเนินการโดยวิเคราะห์ข้อมูลแบบการเทียบเคียง รูปแบบ (pattern matching) โดยการสร้างข้อสรุปจากการเก็บข้อมูลที่ได้ นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางทฤษฎี (theory) และงานวิจัยที่ผ่านมา โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางของไมล์และฮูเบอร์แมน (Miles, M. B. & Huberman, A. M., 1994) ที่ได้เสนอแนะถึงขั้นตอนการจัดการกับข้อมูลเชิงคุณภาพจากการวิจัยในรายละเอียดซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การลดข้อมูล (data reduction) การจัดรูปข้อมูล (data display) และการร่างข้อสรุปและการยืนยัน (conclusion drawing and verification) โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

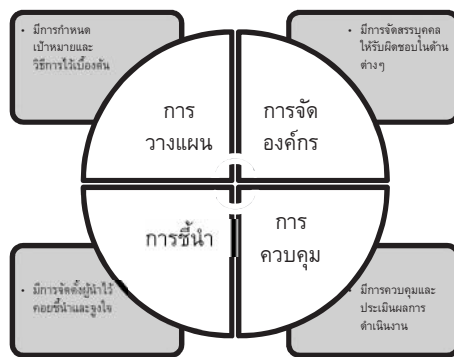
1. การลดข้อมูล หมายถึง กระบวนการคัดเลือก การเน้น การทำให้อยู่ในรูปที่ เข้าใจง่าย การย่อความ และการแปลงข้อมูลด้วยการลดข้อมูลดิบให้พร้อมสำหรับการนำไปใช้ในขั้นตอนต่อไป การจัดการกระทำกับข้อมูลด้วยการลดข้อมูลนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดการทำวิจัย รวมถึงก่อนที่จะเริ่มทำการวิจัยก็ต้องมีการวางแผนเกี่ยวกับแนวทางการลดข้อมูลนับตั้งแต่การระบุกรอบแนวคิดการวิจัย กรณีศึกษา ที่ต้องการทำวิจัย ปัญหาการวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมแล้วด้วย สิ่งที่ผู้วิจัยกระทำในการลดข้อมูลคือ การเขียนสรุป การให้รหัส การร่างหัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้อง การจัดกลุ่ม การสร้างหลักในการจำแนกกลุ่มของข้อมูล การเขียนบันทึกเพื่อเตือนความจำหรือความคิดที่ร่างไว้

2. การจัดรูปข้อมูล หมายถึง การสร้างรูปแบบข้อมูลที่สื่อสารกับผู้อ่าน ให้เข้าใจง่าย โดยการใช้ข้อมูลภายหลังการลดข้อมูล และนำมาจัดรูปข้อมูล เพื่อพิจารณาถึงข้อมูลที่มีความเหมือนกัน เพื่อยืนยันความถูกต้อง และพิจารณาถึงความต่างกันของข้อมูลดังกล่าวเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อสรุปของการวิจัย

3. การร่างข้อสรุปและการยืนยัน หมายถึง การตีความ การทำความเข้าใจถึง รูปแบบความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันของข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมา

3. สรุปผลการทดลอง

ผลการศึกษาความสำเร็จของการรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนด้วยการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในพื้นที่ตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่าสิ่งที่ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งนั้นคือความสามัคคีของคนในชุมชนดูได้จาก ศาลากลางหมู่บ้าน ที่จัดไว้เป็นพื้นที่สำหรับปรึกษา หรือชุมนุมกันภายในหมู่บ้าน ซึ่งจะทำให้ชาวบ้านรับรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารภายในหมู่บ้าน อีกทั้งยังมีเสียงตามสายที่เป็นสื่อกระจายข่าวเพื่อความสะดวกมากยิ่งขึ้น โดยที่จากการศึกษาข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า เป็นสื่อที่ดีที่สุดที่ทำให้ได้รับข่าวสารได้อย่างรวดเร็วทันใจ และสะดวกต่อการไปประชุม สำหรับอีกปัจจัยที่สำคัญคือหน่วยงานที่เป็นกลไกหลักในการให้ความช่วยเหลือและดูแลโครงการเป็นอย่างดีส่งผลให้โครงการบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ยังพบว่าด้านการสื่อสารและการขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างต่อเนื่องนั้นส่งผลความสำเร็จของการรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชน ที่ทำให้ประชาชนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่การดำรงชีวิตได้อย่างพออยู่พอกิน ตลอดจนมีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำของเกษตรกรในพื้นที่ขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุดอันส่งผลต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ในรูปแบบการบริหารจัดการนั้นพบว่าหน่วยงานได้ใช้แนวคิดการบริหารจัดการ 4 ประการเข้ามาใช้ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การชี้แนะ และการควบคุม มาใช้ในการดำเนินโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จของการรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชน โดยสามารถแสดงได้ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1:แนวคิดการบริหารจัดการ 4 ประการที่ใช้ในการดำเนินงาน

จากรูปที่ 1 แนวคิดการบริหารจัดการ 4 ประการที่ใช้ในการดำเนินงาน พบว่าการวางแผน (Plan) เป็นการดำเนินการพื้นฐานของการดำเนินกิจกรรมโดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่มการกำหนดนโยบายของกลุ่มเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการและช่วยให้ธุรกิจดำเนินการตามสำหรับการจัดองค์กร (Organize) เป็นการจัดองค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการทำงานจากระดับสูงสุดไล่ลงมาจนถึงระดับต่ำสุดลักษณะโครงสร้างขององค์กรระบถึงการมอบอำนาจหน้าที่การชี้นำ (Leading) เป็นการวางแผนที่ดีและการจัดองค์กรที่ดีไม่เพียงพอต้องอาศัยความร่วมมือของคนในกลุ่มเพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยแรงกระตุ้นจากผู้เป็นหัวหน้าหรือการให้ข้อเสนอแนะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้วย และสุดท้ายการควบคุม (Control) เป็นหน้าที่อันสุดท้ายของการบริหารการควบคุมเป็นเรื่องจำเป็นในกิจกรรมของการบริหารเช่นการผลิตการขายการคัดเลือกบุคลากรการวางแผนทางการเงินเป็นต้นและจากการศึกษาข้อมูลของตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่าด้านการชี้นำเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด เนื่องจากในพื้นที่ตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีผู้นำที่ดีที่คอยช่วยส่งเสริม มีความเข้าใจ และใส่ใจคนในชุมชน อย่างเช่น การนัดประชุม และการประสานงานกับคณะกรรมการ และคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี มีการทักทายชาวบ้านถามถึงความเป็นอยู่ ซึ่งทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมมีความผูกพันกับผู้นำ และสามารถปรึกษาเรื่องราวต่างๆได้ สำหรับในด้านอาชีพของคนในชุมชนก็เป็นปัจจัยที่ทำให้ตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมเข้มแข็ง เนื่องจากอาชีพของคนในชุมชนที่ทำส่วนมากคือ การทำเกษตรกรรมการปลูกพืช ผัก ผลไม้ และการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติคนในชุมชนจะมารวมตัวกันที่ศาลากลางหมู่บ้าน โดยที่จะมีบุคคลภายนอกเข้ามาศึกษาดูงาน และซื้อผลิตภัณฑ์กลับไปด้วยอีกทั้งคนในชุมชนก็ยังผลิต และนำไปจำหน่ายในชุมชนใกล้เคียงอีกหลายชุมชนในด้านProduct ของชุมชนเน้นสินค้าที่มีคุณภาพ และสดใหม่สะอาดอยู่เสมอ โดยคนในชุมชนปลูกเองที่ไม่มีการใส่สารเร่งการเจริญเติบโต เพื่อเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนไม่ให้ถูกทำลาย มีการควบคุมโดยใช้หลักการบริหารจัดการในการควบคุมวัตถุดิบ ให้ใช้แต่สิ่งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กระบวนการผลิต หรือการเพาะปลูกก็ไม่ใช้สารเคมี โดยใช้การสารกำจัดศัตรูพืชจากน้ำหมักธรรมชาติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.ผลการทดลองและวิจารณ์

ผลการศึกษาความสำเร็จของการรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนด้วยการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในพื้นที่ตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่าสิ่งที่ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งนั้นคือความสามัคคีของคนในชุมชน โดยมีปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ได้แก่ การสร้างศาลากลางหมู่บ้าน เพื่อจัดการประชุมปรึกษาหารือกัน การมีผู้นำที่มีศักยภาพเป็นต้นแบบ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมกัน คนในชุมชนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ขนึฏฐากาญจนรังสินนท์ (2542:18) กล่าวไว้คือ สมาชิกของชุมชนมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง และชุมชน ที่จะแก้ไขปัญหา และพัฒนาความเป็นอยู่ของตนเอง สมาชิกของชุมชนพร้อมที่จะร่วมกันจัดการปัญหาของตนเอง และชุมชน มีการระดมทุน ของชุมชนที่มีการเคลื่อนไหว อย่างต่อเนื่องจนวิถีชีวิตของชุมชนซึ่งขับเคลื่อนโดยผู้นำองค์กรอีกทั้งยังมีเสียงตามสายที่เป็นสื่อกระจายข่าวเพื่อความสะดวกมากยิ่งขึ้น โดยที่จากการศึกษาข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่าเป็นสื่อที่ดีที่สุด ที่ทำให้ได้รับข่าวสารได้อย่างรวดเร็วทันใจ และสะดวกต่อการไปประชุม สำหรับอีกปัจจัยที่สำคัญคือหน่วยงานที่เป็นกลไกหลักในการให้ความช่วยเหลือ และดูแลโครงการเป็นอย่างดีส่งผลให้โครงการบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ยังพบว่าด้านการสื่อสารและการขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างต่อเนื่องนั้นส่งผลความสำเร็จของการรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชน ที่ทำให้ประชาชนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่การดำรงชีวิตได้อย่างพออยู่พอกิน ตลอดจนมีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำของเกษตรกรในพื้นที่ขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุดอันส่งผลต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ในรูปแบบการบริหารจัดการนั้นพบว่าหน่วยงานได้ใช้แนวคิดการบริหารจัดการ 4 ประการเข้ามาใช้ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การชี้นำ และการควบคุม (Bartol and Martin,

1998) มาใช้ในการดำเนินโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จของการรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของณลินีหอวงศ์รัตน์ (2550) ที่ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองกรณีศึกษา : วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมผลิตข้าวพันธุ์ดีบ้านห้วยหมาก ตำบลโพธิ์พระยาอำเภอเมืองจังหวัดสุพรรณบุรีพบว่าวิสาหกิจชุมชนเกิดขึ้นจากรวมกลุ่มเพื่อรองรับการสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อต่อรองและจัดซื้อปัจจัยการผลิตและช่วยเหลือเงินทุนทำมาโดยใช้กองทุนหมุนเวียนมีการบริหารจัดการงบประมาณหมุนเวียนปัจจัยการผลิตการสนับสนุนกิจกรรมการสื่อสารการจัดการเรียนรู้และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมาร่วมกิจกรรม

และจากการศึกษาข้อมูลของตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่าด้านการขึ้นน้ำเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด เนื่องจากในพื้นที่ตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีผู้นำที่ดีที่คอยช่วยเหลือ ส่งเสริม มีความเข้าใจ และใส่ใจคนในชุมชน อย่างเช่น การนัดประชุม และการประสานงานกับคณะกรรมการ และคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี มีการทักทายชาวบ้านถามถึงความเป็นอยู่ ซึ่งทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมมีความผูกพันกับผู้นำ และสามารถปรึกษาเรื่องราวต่างๆได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของ Fiedler and Garcia (1987: 18) ผู้นำหมายถึงบุคคลในกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้กำกับและประสานงานให้กิจกรรมของกลุ่มมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งผู้นำอาจเป็นผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งหรือเป็นผู้ที่แสดงตัวเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในกลุ่มเพื่อที่จะกำกับและประสานงานที่จะนำไปสู่เป้าหมายด้วยพลัง

สำหรับในด้านอาชีพของคนในชุมชนก็เป็นปัจจัยที่ทำให้ตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมเข้มแข็ง เนื่องจากอาชีพของคนในชุมชนที่ส่วนมากคือ การทำเกษตรกรรมการปลูกพืช ผัก ผลไม้ และการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติคนในชุมชนจะมารวมตัวกันที่ศาลากลางหมู่บ้าน โดยที่จะมีบุคคลภายนอกเข้ามาศึกษาดูงาน และซื้อผลิตภัณฑ์กลับไปด้วยอีกทั้งคนในชุมชนก็ยังผลิต และนำไปจำหน่ายในชุมชนใกล้เคียงอีกหลายชุมชนในด้านProduct ของชุมชนเน้นสินค้าที่มีคุณภาพ และสดใหม่สะอาดอยู่เสมอ โดยคนในชุมชนปลูกเองที่ไม่มีการใส่สารเร่งการเจริญเติบโต เพื่อเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนไม่ให้ถูกทำลาย มีการควบคุมโดยใช้หลักการบริหารจัดการในการควบคุมวัตถุดิบ ให้ใช้แต่สิ่งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กระบวนการผลิต หรือการเพาะปลูกก็ไม่ใช้สารเคมี โดยใช้การสารกำจัดศัตรูพืชจากน้ำหมักธรรมชาติ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างไรได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจรศักดิ์ วงศ์วิราช (2552) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเกษตรผักปลอดสารพิษบ้านจำหนูที่ 6 ตำบลปรางค์ก้ออำเภอห้างฉัตรจังหวัดลำปางพบความเชื่อมโยงปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารจัดการภายในกลุ่ม 5 องค์ประกอบคือความรู้ความสามารถของผู้นำกลุ่ม, การได้รับความสนใจใส่ใจและความสำคัญจากผู้นำในชุมชน, การสนับสนุนโครงการต่างๆจากหน่วยงานภาครัฐ

5. ข้อเสนอแนะผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากผลการศึกษาวิจัยพบว่าโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในตำบลพระประโทนเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ทางหน่วยงานจึงควรมีการเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้แก่ชุมชนข้างเคียง
2. จากผลการศึกษาวิจัยพบว่าโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ทำให้ชุมชนมีการบริหารจัดการที่ดีขึ้นโดยการนำแนวคิดการบริหารจัดการ 4 ประการ มาประยุกต์ใช้ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การขึ้นน้ำ และการควบคุม ตลอดจนการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงควรนำโครงการนี้ไปประยุกต์ใช้ในชุมชนอื่นที่มีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกัน
3. นำความสำเร็จของการรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนด้วยการนำโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้เป็นตัวแบบขยายผลไปยังชุมชนอื่นๆ

6. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โดยขยายกลุ่มเป้าหมายให้กว้างขวางหรือมีการเปรียบเทียบระหว่าง 2 ชุมชน

7. บรรณานุกรม

- [1] กระทรวงมหาดไทย. (2548). ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ.) ปี 2548. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2556, จาก www.cdd.go.th. มุลนิธิ
- [2] ขจรศักดิ์ วงศ์วิราช (2552) รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเกษตรผักปลอดสารพิษบ้านจำหนูที่ 6 ตำบลปรางค์ก้ออำเภอห้างฉัตรจังหวัดลำปาง, วิทยานิพนธ์คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
- [3] ชนิษฐา กาญจนรังสีนนท์ 2542 การสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานวิจัยและพัฒนากรมการพัฒนาชุมชน.

- [4] จักรีสุจริตธรรม. (2547). การประเมินผลการจัดตั้งสหกรณ์โดยนโยบายของรัฐกับการจัดตั้งสหกรณ์ตามความต้องการของประชาชน. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- [5] ชัยพัฒนา. (2548). เศรษฐกิจพอเพียง:ทิศทางแผนพัฒนาฉบับที่ 9 ตามรอยพระยุคลบาท. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- [6] ณลินี หอวงศรีตันนะ (2550) ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองกรณีศึกษา :วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมผลิตข้าวพันธุ์ดีบ้านห้วยหมากดำบลโพธิ์พระยาอำเภอเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2556, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/128295>
- [7] ดวงนภา มกรานุรักษ์. (2554). อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้าพ.ศ. 2554 -2564. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [8] วรณีย์ แกมเกต, “วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์,” กรุงเทพฯ, ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาคณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [9] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2547). การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง.
- [10] Bartol, K., Martin, D., Tein,M., & Matthew. G. (1998).Management: A Pacific Rim Focus (2nded.). Roseville NSW : McGraw-Hill.
- [11] Fiedler and Garcia (1987, New approaches to effective leadership: cognitive resource and organizational performance. New York: John Wiley.
- [12] Miles, M. B. &Huberman, A. M. (1994). Qualitative data analysis: An Expanded sourcebook: SAGE Publications, Inc